

10 / HET BOODSCHAPPENLIJSTJE VAN LIA

In *De Slinger van Foucault* schudt Eco duizend-en-één sprookjes of waar gebeurde geschiedenissen uit zijn mouw. Beide zijn van esoterische aard en werden in een meer of minder recent verleden met verve verdedigd. Eén daarvan start in de Champagne, meer bepaald in het dorpje Provins, waar ene Edouard Ingolf uit Sint-Petersburg op zekere dag een vondst doet. Ik vraag mij al sinds die zomer van 1989 af of sommige van de schijnbaar fictieve figuren die Eco ten tonele voert niet gemodelleerd zijn naar non-fictieve modellen. Jammer genoeg durfde ik het hem toen niet vragen, en is dat nu geheel onmogelijk geworden.

In Provins voelen de Tempeliers zich thuis. De hele streek is ondergraven met een netwerk van gangen, waarvan sommige dateren uit de prehistorie. Op de wanden zijn hiëratische afbeeldingen te zien, afkomstig van de druïden en de katharen. Midden in het dorp staat een grote graanschuur, bestemd om de tienden in op te bergen die de Tempeliers mogen heffen. Dat soort gebouwen komt ook in Vlaanderen veel voor. De schuur in Provins wordt de Grange-aux-Dîmes genoemd.

In 1894, na een anonieme tip, daalt Ingolf met twee kompanen af in een onderaardse ruimte van de Grange-aux-Dîmes, en vervolgens in een elf meter diepe put. Op de bodem: een kamer met stenen wanden, tien bij tien meter groot, vijf meter hoog. Wat Ingolf verder nog ziet, zoekt en vindt in deze ruimte, verzwijgt hij voor zijn beide gezellen en voor de journalist van de plaatselijke krant van Provins, waarin zijn avontuur wordt beschreven. In 1935 verdwijnt Ingolf spoorloos: hij trekt zogenaamd naar Parijs, wat hij minstens tweemaal per jaar doet, en keert niet meer terug.

Die twee data trokken meteen mijn aandacht: 1894 was het jaar

waarin het paneel met aan de ene kant De Rechtvaardige Rechters en aan de andere Sint-Jan de Doper met het lammetje in een Berlijns museum doormidden werd gezaagd, zagezegd om het gelijktijdig exposeren mogelijk te maken. De Rechtvaardige Rechters, je weet wel: het paneel van de gebroeders Van Eyck, geschilderd in de vijftiende eeuw als een onderdeel van het magistrale Lam Gods, in 1934 ontvreemd uit de Sint-Baafskathedraal in Gent en tot dusver niet teruggevonden. Het is een prominent Vlaams historisch mysterie, een true crime die in 1989 reeds mythische proporties had aangenomen en wel eens het Vlaamse Monster van Loch Ness werd genoemd, omdat het ontelbare detectives, zowel amateurs als professionelen, had geïnspireerd tot het bouwen van hypothesen en het ondernemen van speurtochten naar de bergplaats. Het mysterie van de Rechtvaardige Rechters stond in het vet en met een uitroepteken bovenaan mijn lijstje van te schrijven verhalen, geïnspireerd door mijn documentatie uit Fantastisch Vlaanderen en Mysterieus België.

Het Lam Gods liet in 1934 reeds een bewogen geschiedenis optekenen: in 1816 werden de zijpanelen achter de rug van de bisschop om door de kerkfabriek verkwaanseld aan een Brussels antiquair voor de som van 3000 gulden, en prompt verkocht voor 100.000 gulden aan een Engelse verzamelaar. Ze waren uiteindelijk voor 400.000 gulden geëindigd in het prestigieuze Kaiser Friedrich Museum, waar werd overgegaan tot de wonderbaarlijke tweedeling van de panelen.

Tot dusver beschikte ik enerzijds over een straf en waargebeurd misdada-verhaal – de roof van de Rechtvaardige Rechters – en anderzijds over een aantal losstaande mysteries van het Lam Gods waar ik geen raad mee wist, zoals die merkwaardige verkoop en dito tweedeling. Nu leek het plotseling mogelijk een link te leggen tussen de roof en de andere mysteries die verbijsterende horizonten ontsloten. In 1894 ontdekte Ingolf iets in een schuur in Provins en werden de Rechters gescheiden van Sint-Jan; in 1935

verdween hij spoorloos en werd ook de jacht op de eveneens spoorloze Rechters geopend, nadat de identiteit van de vermoedelijke dader Arsène Goedertier was vrijgegeven en een beloning was beloofd aan de eerlijke vinder. Arsène had op zijn sterfbed verklaard dat hij alles wist wat in verband stond met de roof, maar voordat hij kon opbiechten waar hij het paneel verborg, ‘had hij met zijn laatste adem zijn laatste kaars uitgeblazen, terwijl hij de pijp aan Maarten gaf en het hoekje omging’. Zo heb ik het inmiddels honderden keren verteld.

Maar uiteraard was de overeenkomst tussen de data in het verhaal van Eco en het dossier van de verdwenen Rechters te mager om er een hypothese aan op te hangen. Vooralsnog was het uitsluitend een historische coïncidentie zonder duidelijke betekenis. Wat er tussen 1894 en 1935 met Ingolf gebeurde? Volgens Eco leidde hij een schijnbaar onbezorgd en onopvallend leven in Auxerre, waar hij huwde, een dochter kreeg, af en toe op zakenreis vertrok naar Parijs en zich wijdde aan de studie van het Oudfrans, het Latijn, het Duits en het Russisch. In zijn bibliotheek werden een honderdtal boeken aangetroffen over het proces van de Tempeilers, en een indrukwekkende cryptologische collectie. Ingolf zou in de schuur een foedraal ontdekt hebben dat hij verborg voor zijn gezellen, maar dat hij later in zijn eentje kwam ophalen. Hij verkocht het foedraal in Parijs, maar behield het perkament met daarop twee cryptische teksten, waarvan dit de eerste is:

*Kuabris Defrabax Rexulon Ukkazaal Ukzaab Urpaefel Taculbain
Habrak Hacoruin Maquafel Tebrain Hmcatuin Rokasor Himesor
Argaabil Kaqaan Docrabax Reisaz Reisabrax Decaiquan Oi-
quaquil Zaitabor Qaxaop Dugraq Xaelobran Disaeda Magisuan
Raitak Huidal Uscolda Arabaom Zipreus Mecrim Cosmae Duqui-
fas Rocarbis*

Met een cryptografisch systeem, ontwikkeld door de benedictijner abt Trithemius, bekwam Ingolf deze transcriptie: ‘Les XXXVI

inuisibles separez en six bandes’, oftewel ‘de zesendertig onzichtbaren verdeeld in zes groepen’. Lia, de vriendin van redacteur Casaubon, ging de cryptische boodschap te lijf met een ander systeem, en wat ze vervolgens ontcijferde, was niets meer of minder dan het raadseltje dat Arsène Lupin – het beroemde romanpersonage van Maurice Leblanc, genre geniale-gentleman-gangster – achterliet om de politie uit te dagen en ze naar de bergplaats te leiden van zijn gestolen kunstschat. Dat was de Holle Naald op het strand van Étretat in Normandië, vandaar de titel van de roman: *L’Aiguille Creuse*. De natuurlijke holle vesting was het geheime wapen geweest van onder andere Julius Caesar en het Franse koningshuis, én de bron van de immense macht van Arsène Lupin.

De ontcijferde rebus gaat zo:

*En aval d’Étretat
La chambre des Demoiselles
Sous le Fort de Fréfosse
Aiguille Creuse*

Mij begon het lichtjes te duizelen bij het lezen van de passage, gelegen op mijn luchtmatras onder de hoge bomen van een camping aan de Franse kust. Thuis sloeg ik er meteen mijn documentatie op na. Ik had me niet vergist: de Gentse magisch-realist Jean Ray, die ook opereerde onder het pseudoniem John Flanders, had als dagbladreporter John F. reeds gesuggereerd dat men de oplossing van het raadsel rond de verdwenen Rechters misschien maar eens moest zoeken in de bibliotheek van Goedertier. Later bleek inderdaad dat de magisch-realistische verbeelding van John F. de nagel op de kop had geslagen. Goedertier was een grote fan geweest van de boeken over Arsène Lupin in het algemeen en van *L’Aiguille Creuse* in het bijzonder. Als D.U.A. had hij een hele correspondentie met het bisdom gevoerd, in het Frans, om een losgeld te krijgen voor de Rechters, maar zijn voortijdige dood had roet in het eten gegooid. In zijn nalatenschap werden dubbels van de

dertien getypte afpersingsbrieven gevonden, plus een veertiende handgeschreven brief die eindigde met een raadselachtige reeks losse woorden, punten of streepjes, en cijfers. Volgens talloos vele speurders was het een code, mogelijk mede geïnspireerd door de rebus van Lupin uit *L'Aiguille Creuse*.

De figuur van Arsène Lupin werd in 1904 gecreëerd, toen Maurice Leblanc van zijn uitgever de opdracht kreeg een detective-feuilleton te schrijven in de trant van Sherlock Holmes. Was het een mystificatie van Ingolf geweest, toegevoegd aan een authentieke code? Maar met welk doel zou hij dit dan gedaan hebben? Uiteraard moest ik in rekening brengen dat Ingolf een door Eco verzonden personage was – zij het wel mogelijk gebaseerd op een in de obscuriteit verzonken ‘waar verhaal’, dat ooit de saaië kolommen van een plaatselijke krant had opgefleurd. Maar dan nog vormde het een onwaarschijnlijk toeval, het derde op rij qua overeenkomsten tussen de geschiedenis van Ingolf zoals verteld door Eco, en het dossier van De Rechtvaardige Rechters.

Ik dacht toen nog niet aan een betekenisvolle coincidentie als mogelijke verklaring, waarschijnlijk omdat ik zelf nog geen echte wezenlijke ervaring had met synchroniciteit. Maar het toch al verbijsterende toeval – dat misschien geen toeval was? – hield daar niet op. Want nu ik dit toch wel vreemde verband had gezien tussen een historische ‘faction’ thriller en zuivere feitelijkheden van een onopgeloste criminele kwestie, waren mijn interesse en speurzinnigheid goed gewekt en zag ik nog een vierde, verwarrende parallel.

De tweede cryptografische tekst was de volgende:

a la... Saint Jan
36 p charrete de fein
6... entiers avec saiel
p... les blancs mantiax
r... s... chevaliers de Pruins pour la... j.nc.

6 foiz 6 en 6 places
chascune foiz 20 a... 120 a...
iceste est l'ordonation
al donjon li premiers
it li secunz joste iceus qui... pans
it al refuge
it a Nostre Dame de l'altre part de l'iau
it a l'ostel des popelicans
it a la pierre
3 foiz 6 avant la feste... la Grant Pute

In de transcriptie van Ingolf stonden de puntjes voor onleesbare woorden, maar die konden het romanpersonage kolonel Arden ti er niet van weerhouden de tekst te herstellen in zijn vroegere luister:

DE (NACHT VAN) SINT-JAN
36 (JAAR) P(OST) DE HOOIWAGEN
6 (BOODSCHAPPEN) INTACT MET ZEGEL
V(OOR DE RIDDERS MET DE) WITTE MANTELS
(= DE TEMPELIERS)
R(ELAP)S(I) VAN PROVINS VOOR DE (VAIN)JANCE
(= WRAAK)
6 MAAL 6 IN 6 GEBIEDEN
IEDERE KEER 20 J(AAR) IS 120 J(AAR)
DIT IS HET PLAN:
DE EERSTEN MOETEN NAAR HET KASTEEL
IT(ERUM) (= OPNIEUW NA 120 JAAR) MOETEN DE
TWEEDEN HEN (VAN HET) BROOD BEREIKEN
OPNIEUW NAAR DE SCHUILPLAATS
OPNIEUW NAAR ONZE VROUWE AAN GENE ZIJDE VAN DE
RIVIER
OPNIEUW NAAR DE HERBERG VAN DE POPULICANEN
OPNIEUW NAAR DE STEEN
3 MAAL 6 (= 666) VOOR HET FEEST (VAN DE) GROTE HOER

Kolonel Ardent analyseerde de tekst van Ingolf naar het haast archetypisch te noemen model van de esoterische interpretatie: ‘In de nacht van Sint-Jan, 36 jaar na de hooiwagen...’ Met de hooiwagen werd het vervoermiddel bedoeld waarmee Tempelier Gérard de Villers op het laatste nippertje zou ontsnapt zijn uit de Parijse Tempel, met medeneming van de mythische Schat van de Tempeliers. ‘... werd deze tekst gedeponereerd in de crypte van Provins, samen met zes verzegelde boodschappen, afkomstig van de relapsi van Provins.’ De zogenaamde ‘relapsi’ waren Tempeliers die aanvankelijk, onder druk van de tortuur, schuld beken- den en vervolgens hun bekentenissen introkken. Wie zo handel- de, werd levend verbrand in plaats van eeuwig ingekerkerd. Deze ridders van Provins die zich trots ‘relapsi’ noemden, omdat zij zich distantieerden van het schandelijke proces dat tegen de Tem- peliers werd gevoerd, stonden dus klaar om wraak te nemen... ‘Zesmaal dienen zes ridders naar zes plaatsen te gaan, waar hen de te verrichten taken wachten. Aldus luidt het bevel: de eersten moeten zich naar een kasteel begeven, de tweeden naar de vol- gende plek, enzovoort.’ Blijkbaar bestonden er nog zes andere verzegelde documenten, verspreid over verschillende plaatsen, waarvan de zegels moesten worden verbroken – en dit steeds met tussenpozen van twintig jaar. Het Grote Plan zou zijn beslag krij- gen omstreeks het jaar 1944, met het oog op het jaar 2000, het tweede millennium, dat een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, een Nieuw Jeruzalem moest inluiden. Het jaar 666 was een syno- niem van het jaar 2000, wanneer de wraak van de Tempeliers, al dan niet in de vorm van een millennium bug, op de Kerk en haar dienaren zou neerdalen.

Vierhonderd bladzijden verder maakte Lia brandhout van de theorie van Ardent. Ingolf had volgens Lia een goedkoop foedraal ge- vonden, want de Occulte Boodschap die hij erin aantrof was niets anders dan een simpel boodschappenlijstje. De Grange-aux-Dî- mes, de graanschuur van de Tempeliers, zou een verzamelplaats geweest zijn voor kooplui in de rue Saint-Jean. Vooral de stof-

fenbusiness deed het goed in Provins; en aan elke lap stof zat een garantiemark, een zegel. Een tweede product van Provins waren de rode rozen die de kruisvaarders uit Syrië hadden meegebracht. Het stond allemaal in een toeristische brochure, uitgegeven door het stadsbestuur van Provins, waar zich trouwens ook een don- jon bevond, een Porte-aux-Pains, een Église du Refuge en een stuk of wat Onze-Lieve-Vrouwekerken. Om nog maar te zwijgen van de rue de la Pierre Ronde, de rue des Blancs Manteaux en een straat vol bordelen. Omdat de katharen inderdaad in Provins hadden verbleven, was het niet zo vreemd dat er nog een straat of een wijk naar hen verwees, terwijl de aartsketters zelf er niet meer waren.

Thuis, boven mijn krantenartikels en boeken gebogen, slaagde ik er zonder veel moeite in de eerste regels te interpreteren op een manier die paste in het kraam dat ik bezig was op te trekken:

*Aan de andere kant (of achterkant) van Sint-Jan
hebben de zesendertig van de hooiwagen
zes volledige, verzegelde boodschappen achtergelaten,
naast (of verwijzend naar) de Witte Mantels,
zo weten de ridders Provins, bestemd voor de...*

De enigmatische schilder, diplomaat, spion en alchemist Jan Van Eyck was in 1426 in Provins geweest – daar had je een vijfde overeenkomst –, toen zijn broodheer Filips de Goede hem op een geheime missie stuurde, een ‘certain loingtain voyage secret’, die twee volle maanden in beslag nam en waarvan de strekking een volslagen mysterie was gebleven. Vier jaar na de geheime missie van Jan Van Eyck riep Filips de orde van het Gulden Vlies in het leven, waarvan de statuten in hoge mate gebaseerd waren op de regel van de Tempel. De oprichting van de orde viel nagenoeg samen met de periode waarin Jan Van Eyck de laatste hand legde aan de werken die tot de meest occulte uit zijn carrière behoorden: De Man met de Tulband, De Man met de Anjer, het dubbelportret

van Giovanni Arnolfini en zijn bruid en – last but not least – het Lam Gods.

Door de officiële kunsthistorici werd het Lam Gods een toppunt van christelijke mystiek genoemd. Maar was het mogelijk dat het in werkelijkheid een verholde ketterse (of kathaarse) boodschap in zich meedroeg? Op het middenpaneel was het Lam Gods te zien, dat alle zonden van de wereld wegneemt. Het bloed van het offerlam spuit in een kelk; het is de heilige kelk waarin tijdens de misviering de transsubstantiatie wordt herdacht en opnieuw plaatsvindt: het veranderen van de wijn in het Heilig Bloed van Christus. Tegelijk kun je er probleemloos de Graal in zien. Zoals we op het paneel van de Milites Christi deze ‘ridders van Christus’ ook kunnen identificeren als Tempeliers, want dat was nu eenmaal hun officiële benaming. Bovendien zijn de kleuren en het vaandel van de Witte Mantels op dit paneel te vinden. En het paneel waarop aan de ene kant Johannes de Doper met het lammetje staat (Sint-Jan) en aan de andere kant de Rechtvaardige Rechters is op een gegeven moment in het Kaiser Friedrich Museum doormidden gezaagd. Had Ingolf daar iets mee te maken?

Uiteraard niet, als hij alleen maar een romanpersonage is. Maar ik ga nog even door, voor de sport: op de achterkant van Sint-Jan, in het paneel de Rechtvaardige Rechters dus, hebben de zesendertig ‘erfgenamen’ van de Tempeliers – onder wie de schilder Jan Van Eyck – die destijds de hooiwagen begeleidden, zes volledige, verzegelde aanwijzingen achtergelaten. Deze zesendertig erfgenamen van de zesendertig ontsnapte Tempelridders noemden zich de ridders van Provins, een stadje in de Champagne, dat op de reisroute van Gérard de Villers lag. De boodschappen waren bestemd voor... de wraak? Het vinden van de schat die vanuit Provins elders was ondergebracht?

De drie ossenwagens van Gérard de Villers zouden Parijs verlaten hebben op de vooravond van de arrestatie van de Parijse Tempe-

liers. Iemand had hen wellicht getipt over wat er stond te gebeuren. De wagens waren bedekt met stro. ‘Ik zag hen in de richting van de zee rijden’, verklaarde een ooggetuige later. ‘Volgens mij vervoerde het konvooi de schat van visitator Hugues de Pairaud, die overgeladen moest worden op achttien schepen van de orde, om ze vervolgens naar Engeland te vervoeren.’ Wonderlijk genoeg scheen deze bekentenis de ondervragers niet te interesseren. Meenden zij beter te weten? In ieder geval is dit voor heel wat schattenjagers de reden geweest om de Tempelschat ten noordwesten van Parijs te zoeken, in het versterkte kasteel van Gisors. Men ging er eenvoudig van uit dat de schat daar wel verborgen zou zijn, omdat ze in Engeland nooit boven water was gekomen en evenmin onderweg werd onderschept.

Historici noemden het verhaal van het vluchtende konvooi een legende en deden de geciteerde getuigenis van de hand als een verzinsel. Maar om aan de tortuur te ontsnappen, had de getuige een geloofwaardiger verhaal kunnen bedenken of hoefde hij enkel te herhalen wat zijn beulen hem voorzegden. Waarom kwam hij dan ongevraagd met een zo gedetailleerde bekentenis op de proppen? En als het vluchtende konvooi een legende en de getuigenis een verzinsel was, waar kwam dan de zichtbaar afgematte troep vandaan die zich in de late avond van de veertiende oktober aanmeldde bij de wachtposten van het kasteel van Hespérange in hartje Luxemburg? Dit, beste lezer, is weer één van die tergend retorische vragen waarop Paul de Saint-Hilaire het patent lijkt te hebben.

Het konvooi bestond uit drie ossenwagens en een veertigtal ruiters, die met de grootste achting werden bejegend. Gedurende de volgende dagen voerde men achter de dikke muren van Hespérange geheim overleg, waarna de drie wagens met hun indrukwekkende escorte het kasteel verlieten en in rook oplostten.

*

Ik begon me nu in alle ernst af te vragen of het mogelijk was dat Gérard de Villers de schat van de Tempeliers op verschillende locaties in onze contreien had ondergebracht. Dat zou alvast een verklaring zijn voor een aantal mysterieuze Vlaamse sagen rond een ‘Turkenschat’ of ‘een schat van de Saracenen’, die niet echt in Vlaanderen hadden rondgehangen. Wel is het zo dat de geestelijke overheid er steeds de idee had ingehamerd dat ‘de Turk’ de Antichrist was. Van elke buitenissige indoctrinatie blijft nu eenmaal iets hangen en op die manier werden Saracenen en Turken, maar ook heidenen, vrijmetselaars en Tempeliers door het volk over één kam geschoren. Al is de Antichrist in onze gewesten voorlopig verslagen, zo luidde de boodschap van talloze volksverhalen die ik verzameld had, toch had hij hier talloze schatten verstopt, in de hoop die ooit te kunnen ophalen.

Was het niet bijzonder intrigerend dat de Baphomet ook wel eens als de Mahomet of de Maphomet opduikt in Vlaamse sagen, die op het eerste gezicht niets te maken hebben met de Tempeliers? Zo zou in het Oost-Vlaamse Wanzele, een gehucht bij Lede, een afgodsbeeld onder de kelder van een oud huis verborgen zijn. De Gouden Maphomet zorgt er voor vervelende poltergeist-fenomenen. Waar komt deze naam zo opeens vandaan? Vlaamse volksmensen weten amper te vertellen dat de Tempeliers ‘slechte geestelijken’ waren! Weten zij veel dat de Baphomet de naam is van een afgodsbeeld, dat door de Tempeliers zou zijn aanbeden. Tijdens hun proces werd meerdere keren over deze afgod gesproken, die een bokkenhoofd, een vrouwenlichaam en gespleten hoeven zou hebben gehad.

In bijna alle vroegere verblijfplaatsen van de Tempeliers op Vlaams grondgebied worden schatsagen verteld. Meestal is er ook sprake van geheime gangen, zwarte kunst en vervloekingen, wat in het licht van de reputatie die de Tempeliers verdiend of onverdiend verwierven, geen verwondering mag wekken. Als we de overlevering mogen geloven, vertrekt er vanuit de kelders van het

Tempelhof van Slijpe een oneraardse gang naar de Tempelierstoren in Nieuwpoort. In 1819 werden op de muren van die Tempelierstoren mysterieuze schilderijen ontdekt, die door sommigen in verband werden gebracht met de geheimen van de Tempel. De schilderijen stellen een Gouden Wieg voor, maar vertonen ook een verbluffende gelijkenis met populaire afbeeldingen van de Graal. Al kun je er voor hetzelfde geld een vliegende schotel in zien. Uit het begin van de negentiende eeuw dateert een eerste speurtocht – door Nederlandse geniesoldaten – naar een oneraardse geheime gang, waardoor de Tempeliers aan de arrestaties van 1307 zouden zijn ontsnapt. Eind 1914 zocht (volgens Paul de Saint-Hilaire, die uiteraard zijn volledige naam niet kan medelen) ene ‘Kreisoftizier K.’ eveneens naar de oneraardse gang, maar de oorlogsomstandigheden hebben hem belet die te vinden. In 1916 werd de Tempelierstoren door de Duitsers om strategische redenen opgeblazen. Nu rest er alleen nog een ruïne en een monument ter herdenking van de Slag bij Nieuwpoort en het onder water zetten van de IJzervlakte.

Toen Slijpe in 1914 door Duitse marinesoldaten werd bezet, kon Kreisoftizier K. probleemloos beschikken over een detachement militairen. Het was zijn bedoeling ‘veldwachter Vanhoutte en de heren Pycke en Yperman te ondervragen aangaande de oneraardse gang en de telefoonverbinding tussen de Tempelierstoren van Nieuwpoort en het Tempelhof van Slijpe’. Omdat de Slijpenaren niet wilden of konden praten, werden zij gearresteerd.

Anderhalve eeuw eerder liet een herder zich niet afschrikken door de lugubere verhalen rond de Tempelierstoren, die niet voor niets ook wel eens de Duivelstoren werd genoemd. Zijn schapen mochten rustig in de polders grazen. Drie jaar later verdween hij met de noorderzon. De schapen liet hij achter. Zijn fortuin was gemaakt.

Om strategische redenen hadden de Duitsers geprobeerd het ondergrondse gangennetwerk te vinden, dat onder de IJzer zou door-

lopen naar de Tempelierstoren. Belgische geniesoldaten, gelegerd in De Panne, en een Franse eenheid hebben eveneens expedities georganiseerd naar de geheime gangen. In Slijpe was men er lange tijd van overtuigd dat het de Duitsers wel degelijk te doen was om de schat van de Tempeliers, en dat hun zoektocht naar de geheime gangen hun ware bedoelingen moest camoufleren. De dorpelingen herinnerden zich verhalen over spookachtige verschijnselen en eeuwenoude vervloekingen, die niet alleen rond het Tempelhof van Slijpe maar ook rond de Tempelierstoren van Nieuwpoort werden verteld. Dit soort verhalen werd wel meer rondgestrooid door lui die ergens een schat begraven hadden of een schat zochten, om nieuwsgierigen op afstand te houden.

Samen met Paul de Saint-Hilaire verwonderde ik mij erover dat de schat van de Tempeliers bij voorkeur in Frankrijk werd gezocht. Er waren toch aanwijzingen te over om ze een stuk noordelijker te situeren? Een dertigtal plaatsen in de Ardennen en een even groot aantal in Vlaanderen eisten de eer van de geheime bergplaats op! Wie de Graal wenste te vinden, diende in eerste instantie het spoor te volgen van Gérard de Villers en zijn mysterieuze konvooi. En het kortste traject om Frankrijk te verlaten en aan de jurisdictie van Filips IV te ontsnappen, liep door de Champagnestreek, over het Tempeliersnest van Provins, naar de Ardennen, naar het slot van Hespérange, waar Gérard de Villers onderdak had gezocht en gevonden, waarna hij weer verder getrokken was naar Vlaanderen, de bakermat van de Graalverhalen, waar het Heilig Bloed van Christus werd bewaard.

11 / HET GEHEIM VAN DE DUBBELE MUUR

Gedurende dat hele jaar 1990 schreef ik als een bezetene, aan drie boeken tegelijk. *Dromen van een farao* was een historische roman waarin ik én een griezelverhaal wilde vertellen én aan debunking kon doen van de Vloek van Toetanchamon. Een kleitafeltje, dat in het graf werd gevonden, zou een vloektablet geweest zijn. *De dood zal hem die de rust van de farao verstoort, met zijn machtige vleugels vellen*, zo wilde de legende. Er waren een massa fictie en non-fictie boeken geschreven over de fameuze vloek van de farao, maar zoals met wel meer succesvolle urban legends het geval is, bestaat het verhaal uit een mengeling van feiten en verzinsels. Lord Carnarvon, de geldschietter van de expeditie, had de exclusiviteit van alle nieuwsgaring rond de ontdekking van het graf verkocht aan zijn lijfkrant, en alle andere media hadden een probleem. Ik vond een leuke ingang om het verhaal te vertellen in een roman voor adolescenten, door in te zoomen op een mogelijke kalverliefde van Evelyn, de dochter van Carnarvon, voor de archeoloog Howard Carter. Het was de eerste echte roman die ik schreef volgens het ‘faction’ procedé, gesteund op documentatie.

Tegelijk schreef ik aan een jeugdroman, die de originele werktitel *De Rechtvaardige Rechters* droeg. Een voorstudie die later gepubliceerd zou worden als een dubbel Vlaams Filmpje had de titel *De eerlijke vindere*. Voor Maarten is geen enkel vodge papier te vies om het van de straat op te rapen. Hij verzamelt kattenbelletjes die hij aantreft in de bus of in de bib, vergeten tussen de bladzijden van een boek. Op een dag vindt hij een doorweekte doos met detectiveromans, én een velletje met een geheimzinnige boodschap op. Dat is het startschot van een onderzoek van Maarten en zijn vrienden Johan, Sara, Karolien en Dimitri naar de kunstroof van de eeuw (toen nog de twintigste), die nog steeds